

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 30 januari 1936 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt § 42 mom. 2 i riksdagsordningen ett av lagutskotten åliggande granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning ha båda kamrarna till lagutskott hänvisat justitieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

Första lagutskottet, som verkställt granskningen, har för ifrågavarande ändamål från justitieombudsmansexpeditionen mottagit dels de diarier, vilka år 1935 förts i nämnda expedition och under justitieombudsmannens ämbetsresor, dels ock expeditionens registratur för samma år. Därjämte ha på särskild begäran handlingarna rörande vissa av justitieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet tillhanda.

Över den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

I ämbetsberättelsen erinras till en början därom att justitieombudsmannen R. Gyllenswärd, som den 10 maj 1935 blivit utnämnd att från och med den 1 oktober 1935 vara justitieråd samt av chefen för justitiedepartementet erhållit uppdrag att verkställa viss utredning, av sagt sig uppdraget att vara riksdagens justitieombudsman från och med den 1 augusti 1935. Av riksdagens fullmäktige i riksbanken och i riksgäldskontoret hade i följd härav revisionssekreteraren Nils Ljunggren, vilken varit utsedd att efterträda justitieombudsmannen i händelse av hans avgång från ämbetet, den 4 juli 1935 blivit insatt i justitieombudsmansämbetet för tiden från och med den 1 augusti 1935. Till Ljunggrens suppleant och efterträdare utsågo fullmäktige samtidigt härads hövdingen i Vartofta och Frökinds härads domsaga Sten Vallquist.

Vidare meddelas i ämbetsberättelsen dels att Ljunggren före sitt inträde i justitieombudsmansämbetet under justitieombudsmannen Gyllenswärds semester förestått ämbetet under tiden från och med den 25 juni till och med den 31 juli 1935 dels ock att Ljunggren med stöd av 25 § i instruktionen begagnat sig av semester under tiden från och med den 14 till och med den 21 september 1935 samt att under nämnda tid Vallquist förestått ämbetet.

Ämbetsberättelsen upptager härefter redogörelse för sådana mot tjänstemän för fel eller försummelse i tjänsten anställda åtal, vilka under året blivit slutligen avgjorda eller i någon instans prövade.

Justitieombudsmannen redogör vidare i berättelsen för vissa ärenden, som ej föränlett åtal, samt meddelar därvid, att han under denna avdelning, i likhet med vad tidigare skett, för nedbringande av tryckningskostnaderna för berättelsen intagit redogörelse för allenast ett tiotal under år 1935 behandlade ärenden.

I ämbetsberättelsen äro därefter intagna av justitieombudsmannen nednämnda dagar under år 1935 till Konungen avlåtna skrivelser, nämligen
den 11 januari angående åklagares rätt att bedriva advokatverksamhet;
den 27 februari rörande avgivet betänkande angående tryckfrihetsprocessens ombildning;

den 4 mars angående utfärdande av närmare bestämmelser i fråga om anstånd med doms avkunnande vid rådhusrätt;

den 30 april rörande avgivet betänkande med förslag angående åtgärder mot statsfientlig verksamhet;

den 10 maj angående viss ändring i gällande bestämmelser om klagan i utsökningsmål;

den 22 maj angående bestämmelserna i 5 § sinnessjuklagen;

den 24 augusti angående ett av särskilda sakkunniga upprättat förslag till ändrade bestämmelser rörande allmänna handlingars offentlighet; samt

den 31 december angående skyldighet för förmyndare att vid uppbärande av omyndig tillkommande försäkringsbelopp förete bevis om överförmyndares tillstånd till beloppets utbetalning.

Justitieombudsmannen Gyllenswärd har under år 1935 företagit ämbetsresor inom Skaraborgs län, varjämte inspektion ägt rum å Inlands domsagas kansli. I övrigt har justitieombudsmannen Ljunggren verkställt inspektion av domstolar och andra myndigheter inom Jönköpings och Kristianstads län.

I avseende å vad under inspektionerna förekommit hänvisas i ämbetsberättelsen till det därunder förda diariet.

Över de under år 1935 handlagda klagomål och anställda åtal m. m. meddelas i berättelsen följande översikt:

»Antalet härstädes diarietförda ärenden under år 1935 — däri inbegripna 6 av tryckfrihetskommittén handlagda ärenden — har uppgått till 773.

Vid 1935 års början voro — fränsett ett antal balanserade ärenden av annan beskaffenhet — av förut inkomna klagomål eller eljest mot tjänstemän anhängiggjorda ärenden fortfarande under handläggning härstädes 56

Under år 1935 hava anhängiggjorts ärenden mot tjänstemän:

genom inkomna klagomål — däribland icke inberäknat ett antal anonyma skrifter, vilka icke diarietförts — ett antal av 482

samt på grund av anmärkningar, gjorda vid granskning av fångförteckningar eller vid ämbetsresa eller annorledes, ett antal av 109

Summa balanserade och inkomna ärenden mot tjänstemän 647

Av berörda 647 ärenden hava under 1935:

1) såsom återkallade avskrivits	5
2) till annan myndighet överlämnats	10
3) efter vederbörandes hörande fått förfalla	161
4) efter annorledes verkställd utredning avskrivits	138
5) utan åtgärd avskrivits	160
6) till åtal hänvisats	18
7) föranlett annan åtgärd än åtal	87
8) föranlett framställning till Kungl. Maj:t	4
och äro vid 1935 års slut:	
9) i avbidan på infordrad förklaring, påminnellers avgivande eller annan utredning vilande	54
10) i avbidan på domstols eller myndighets beslut vilande	3
11) på prövning beroende	7
	Summa 647

Under år 1935 har, såsom av ovanstående redogörelse framgår, i 18 ärenden, varav två ärenden avsett en och samma tjänsteman samt ett ärende två tjänstemän, beslutits anställande av åtal mot tjänstemän, nämligen

på grund av förd klagan mot	12
av annan anledning mot	6

Summa 18

Sålunda har för nedan angivna fel eller försummelse i tjänsten förordnats om åtal mot:

- 1) konkursdomare för felaktig handläggning av ärende rörande val av konkursförvaltare (sid. 81 o. f.);
- 2) landsfiskal för felaktigt förfarande i utmätningsärende (sid. 63 o. f.);
- 3) häradshövding för ådömande av bötesstraff i visst penningbelopp i stället för i dagsböter (sid. 60 o. f.);
- 4) poliskonstapel för olaga anhållande m. m. (sid. 98 o. f.);
- 5) häradshövding för försummelse beträffande tillsyn över förmynderskap (sid. 172 o. f.);
- 6) landsfiskal för felaktigt förfarande vid meddelande av införselbeslut (sid. 91 o. f.);
- 7) landsfiskal för felaktigt förfarande i indrivningsärende (sid. 120 o. f.);
- 8) kyrkoherde för obehörig vägran att framställa proposition vid sammanträde med kyrkoråd m. m. (sid. 130 o. f.);
- 9) landsfiskal för olämpligt uppträdande under tjänsteutövning (sid. 156 o. f.);
- 10) t. f. domhavande för lagstridigt ådömande av villkorlig dom (sid. 142 o. f.);
- 11) landsfiskal för felaktigt beslut att ej överklaga underrätts utslag (sid. 142 o. f.);

- 12) häradshövding för fel i domarämbetets utövning;
 13) häradshövding för lagstridigt ådömande av villkorlig dom (sid. 151 o. f.);
 14) landsfiskal för felaktigt beslut att ej överklaga underrätts utslag (sid. 151 o. f.);
 15) stadsfiskal för olaga kvarhållande av för brott misstänkta personer;
 16) två polismän för misshandel av anhållen person; och
 17) rådman för bryskt uppträdande såsom domstolsordförande.»

Berättelsen upptager vidare meddelande därom, att sedan början av senaste lagtima riksdag någon förklaring av lag, i den ordning § 19 regeringsformen bestämmer, icke blivit av Kungl. Maj:t meddelad.

Vid berättelsen äro såsom bilagor fogade en tabell och fyra förteckningar. Tabellen avser samtliga av 1935 års riksdag avlätna skrivelser m. m. i nummerföljd enligt fjortonde samlingen av bihanget till riksdagens protokoll. Förteckningarna upptaga dels de av 1935 års riksdag till Konungen avlätna skrivelser jämte uppgifter om de åtgärder, som under nämnda år vidtagits i anledning av samma skrivelser, dels sådana i sistberörda förteckning angivna ärenden, som vid utgången av år 1935 ännu voro i sin helhet eller till någon del på Kungl. Maj:ts prövning beroende, dels ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från riksdagen före år 1935 men vid samma års början varit i sin helhet eller till någon del oavgjorda, jämte uppgift om den behandling, dessa ärenden undergått under år 1935, dels ock ärenden, som hos Kungl. Maj:t anhängiggjorts genom skrivelser från justitieombudsmannen före den 1 januari 1935 och vari under år 1935 åtgärd vidtagits eller vilka vid samma års slut ännu voro på Kungl. Maj:ts prövning beroende, jämte kortfattad uppgift om ärendenas behandling.

Vid den granskning av justitieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehaft, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen

anmäler.

Stockholm den 30 januari 1936.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerman*, *Anderson* i *Hägelåkra*, *Velander*, *Löfgren*, *Norling*, *Otto Wangson*, *Henriksson* och *Verner Andersson*;

från andra kammaren: herrar *Linnér*, *Lindqvist*, *Nilsson* i *Antnas* och *Hedlund* i *Östersund*, fru *Östlund* samt herrar *Lindberg* i *Umeå*, *Johansson* i *Bro* och *Björling*.